

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

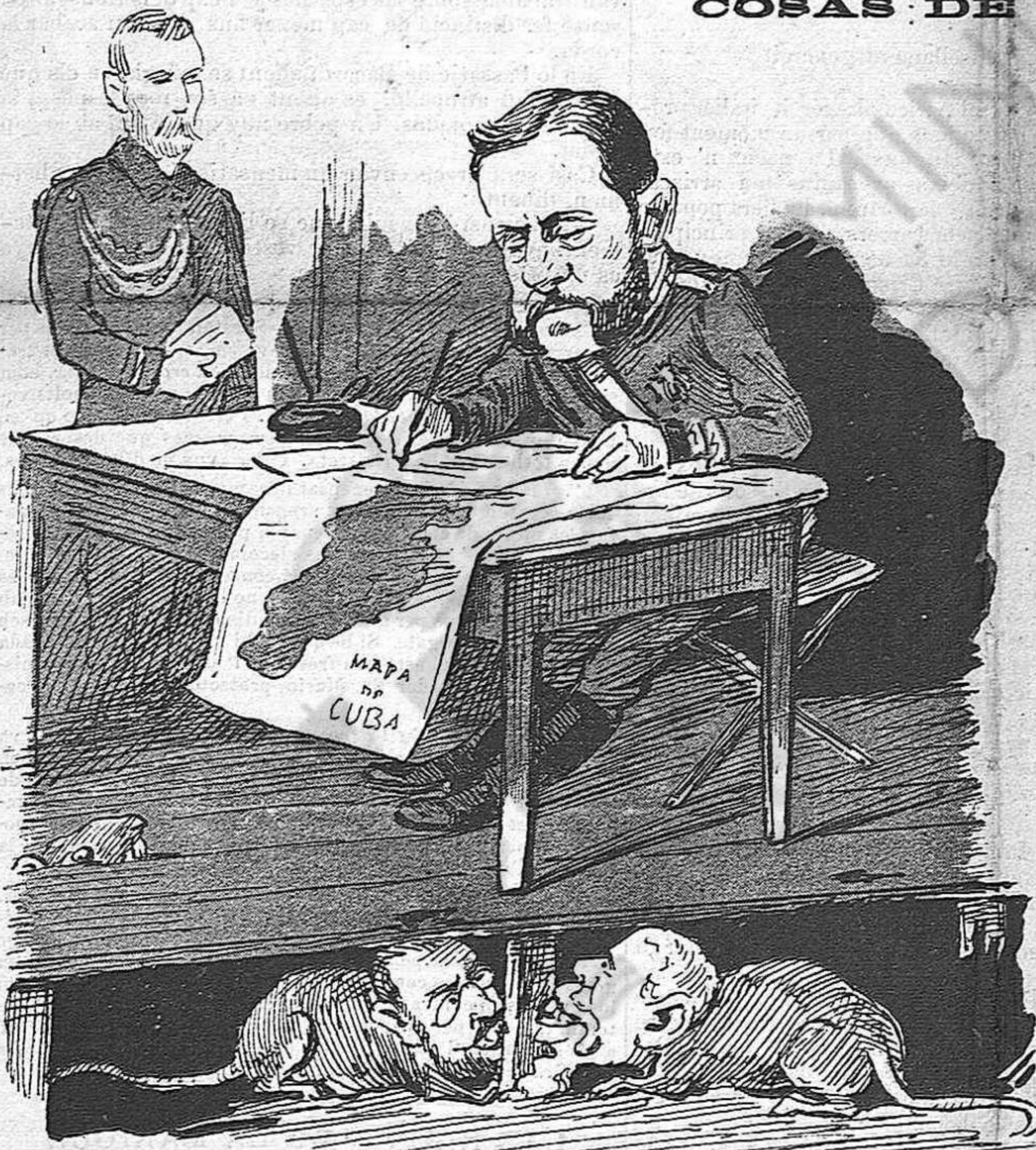
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Números atransats: 10 céntims

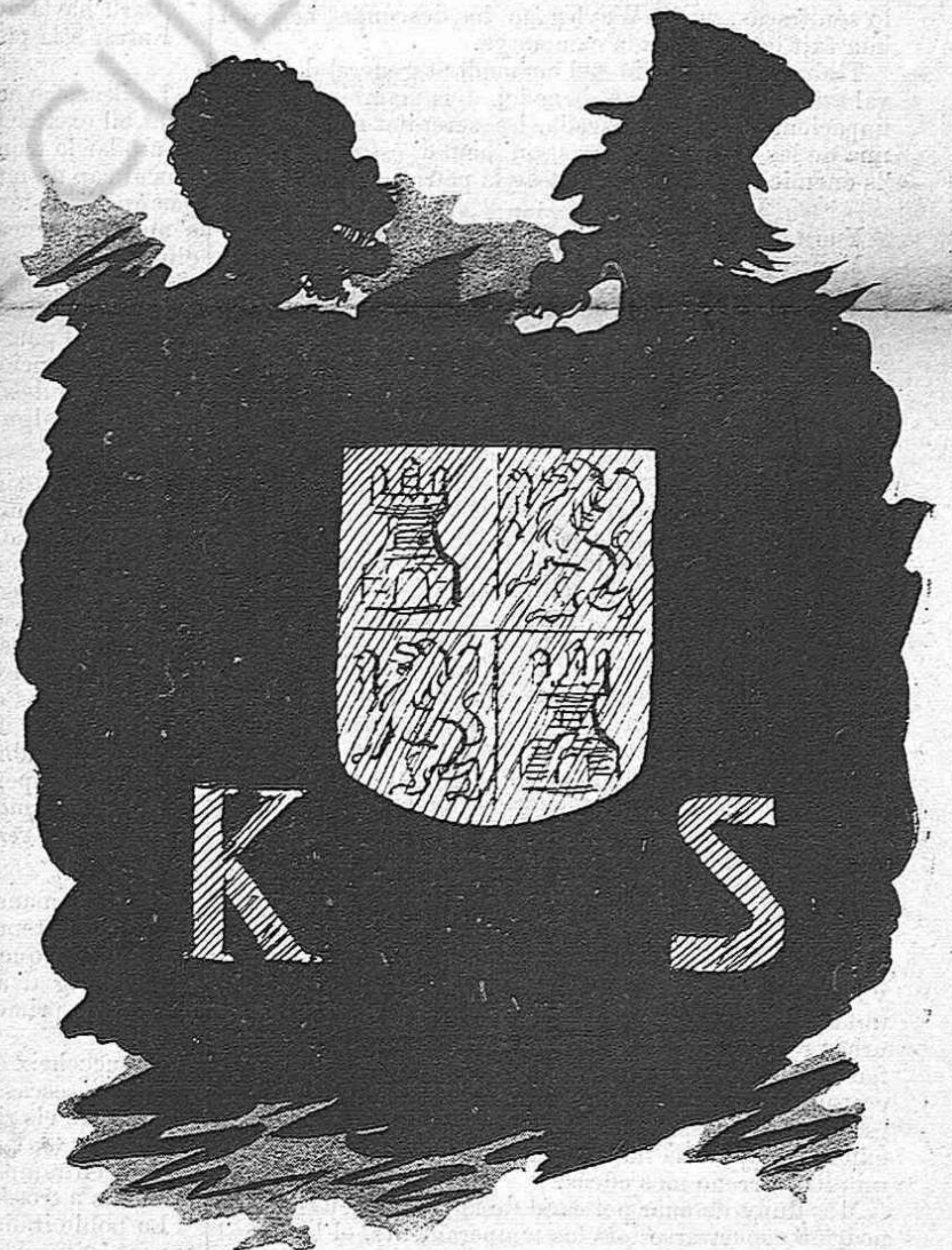
ADMINISTRACIO Y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

COSAS DE CASA

Mentres ell treballa de valent, ja hi ha ratotas que li minan el terreno.

Estat actual d' Espanya: ¡Tot negre!

ALLÁ Y AQUÍ

ALLÁ es al altre mon: als Estats Units, á Cuba. Aquí es á Espanya. Parlém primer d'allá; després parlarém una mica de aquí. No sé si 'ls senadors de la terra dels tocinos, cansats de furgar inútilment al últim s' haurán calat á jeure buscant una mica de descans, perque la veritat es que la feyna que s' havian pres pel seu compte resulta un xich pesada. Consti no obstant que si fins ara roncavan desperts, ara roncan dormits.

S' ha dit aquests días qu' en Cleveland estava disposat á reconeixer la soberanía d' Espanya sobre Cuba, y á impedir que 'ls recursos per continuar la guerra surtin com fins ara dels Estats Units, mediant qu' Espanya planteji las reformas votadas en Corts ab un criteri ample y expansiu, y faciliti las relacions comercials entre Cuba y la República Nört-americana.

Se tracta, donchs, de qu' Espanya mantingui ab sanch de las sevas venas á la vaca cubana, perque 'ls Estats Units que l' han fet tornar mitj rabiosa, un cop lograda la pau, pugan munyirla ab tota tranquilitat.

La qüestió son *dollars*.

La campanya de Cuba desperta com sempre negres

presentiments en aquest país excessivament impresionable. Per part de alguns periódichs s' han romput ja las hostilitats contra 'l general Weyler. No falta qui li senyala successor, designant al efecte al general Borrero.

No estém nosaltres casats ab ningú; pero se 'ns figura que 'ls descontents procedeixen ab una mica massa de precipitació. Tinguin calma.

Nou mesos va necessitar l' ex-héroe de Sagunto per espatllar lo de Cuba, y es una exigencia desmesurada la de pretendre que 'l general Weyler devia haverho arregiat en menos de sis senmanas.

La insurrecció es formidable: conta ab l' apoye de una gran part del país, y no cessa en la seva táctica de

devastarho tot, y d'esquitllar lo cos als Mausers y a las bayonetas de las tropas espanyolas. Las partidas se forman y s' descomponen com per art d' encantament: van y venen en una movilitat continua: tenen la ventatja de las confidencias que no tenim nosaltres, y ab aquestes condicions poden burlar la persecució combinada de las columnas. Las millors combinacions estratègiques quedan frustradas ab un enemich que als primers tiros se dispersa sempre.

Compensan l' esterilitat momentànea de la campanya, lo vigor y l' activitat, que desplegan las columnas. Lo que no s' logri ab lo prestigi de una gran victoria, impossible ara de tot punt perque l' enemich reuig sistemàticament tot combat empenyat, pot conseguirse pels efectes corrossius de la fatiga y de la demoralisació. Es impossible qu' en un país devastat, arruïnada, aniquilat pugui sostenirse indefinidament una guerra tan irregular y devoradora. Los insurrectes al destruir la vida de Cuba s' suicidan.

Fins ara no han conseguit cap ventatja positiva: no han pogut sentar lo peu en cap població important: no tenen mes terrenó que l' que trepitjan. L' altre dia atacaren a Batabanó y sigueren vergonyosament retxassats. Bé es cert que poch després, per una fatal equivocació, s' bateren dos columnas espanyolas, prenentse per enemigas; mes aquest succés constituïx un accident de guerra sempre lamentable, pero sense conseqüències favorables per l' enemich.

En tals condicions considerem prematur tot lo que s' digui en contra de la gestió enèrgica y activa del general Weyler. Nosaltres que no creyem en los miracles dels sants, menos encare podem exigir miracles als homes. Qui digui que n' Weyler fa ni més, ni menos, que lo que feya en Martínez Campos s' equivoca ó pren concell de la passió. L' ex-hèroe va desorganisar, lo qu' en Weyler organisa; l' ex-hèroe buscava la pau entenentse ab un enemich ingrati y deslleal y en Weyler no s' cuida mes que de combátre, buscant la pau per medi de la guerra: l' ex-hèroe va acabar confessant lo seu fracás, y en Weyler no ha desconfiat may del bon èxit definitiu de la campanya.

Trabar avuy l' acció del comandant general de Cuba val tant com treballar a benefici dels mambissos. Tota impaciencia es injustificada. La serenitat d' esperit es una de las primeras foras qu' hem d' esgrimir contra 'ls enemichs de la integritat de la patria.

Y ara qu' hem parlat d' allá parlem de aquí.

Mentres lo general Azcárraga prepara nous envios de tropas a Cuba, 'ls seus companys de ministeri dedican tota la seva activitat a la preparació de las tupinadas electorals. Volen unas Corts enterament sevas y no reparan en medis per obtenirlas.

De molts anys ensá no havia sentit lo país la necessitat de nomenar representants seus, independents y dignes de la seva confiança. Té en perill la vida, la hisenda y l' honra... y no obstant, ni en uns moments tan crítichs sab despertar las sevas energias y reclamar l' ús dels seus drets mes sagrats.

Tot s' ajup al pés de la desenvoltura oficial.

Lo govern te la paella pel mànec y 'ns resignem a ser fregits.

Diguem la veritat tota entera. Gran part sino tota la culpa de lo que passa recau en las fraccions republicanas, que desperdician l' ocasió d' empunyar la bandera de la patria, per aixecar l' esperit públich y portarlo a la victoria contra las oligarquias monárquicas que deprimeixen al país, per explotarlo a mansalva.

Peró mal podém entendre'ns ab los espanyols, quan donem lo trist exemple de no sabernos entendre nosaltres ab nosaltres mateixos.

Se de sobra que predico en desert; pero no per aixó dech prescindir de ferho.

L' honor nostre seria trobar una inteligencia estreta y salvadora, basada en l' unitat del procediment. Bastaria avuy formar una avalanza de opinió per anar a las urnas resoltos a destruir las cábalas dels tupinaders, dels falsificadors d' actas, de tots los que tenen per costum corrompre y mistificar la voluntat del poble. Si tals signessin los excessos dels nostres enemichs; Espanya entera 'ns ajudaria impetuosa pera buscar la revenja en un altre terrenó mes eficaç.

Mes lluny de anar pel camí de la unitat, en lo qual podrián concertarse tots los temperaments, el legal y l' revolucionari: 'ns entremenim perpetuant las mes estúpides y funestas divergencias.

Los partidaris del retraïment veuran en calma com en districtes essencialment republicans, se disputan la representació candidats monárquichs, y no faltaran correligionaris que s' converteixin en los seus auxiliars. Després se dirá que ha correugut l' or d' aquest, ó la influencia de aquell, y l' desgabell augmentará fins arribar al guirigay, desencadenantse inacabables discordias intestinas en cada localitat. Llavors podrém cridar: ¡Viva l' unió revolucionaria!...

Los partidaris de la lluyta, davant de un cos electoral desconcertat y sense entusiasme, veuran ab tristesa a certs candidats que ab la fatlera de anar a las Corts no repararán en entrar en inteligencias ab los enemichs de las nostras ideas, ab los corruptors del sufragi, ab los fabricants d' encasillats.

Y aixís mentres molts dels que abogan pel retraïment servirán de comparsas en los seus districtes respectius als candidats monárquichs, alguns dels que abogan per la lluyta ab la pretensió única de obtenir un acta, s' prestarán a servir de partiquins en la gran farsa parlamentaria.

¡Comparsas y partiquins, podent desempenyar en la política espanyola 'ls principals papers!
¡Quina responsabilitat mes tremenda davant del país y davant de la nostra mateixa conciencia!

P. K.

A CERVERA, ciutat que s' ha distingit sempre per sos sentiments liberals ha sigut nomenat alcalde de real ordre un carcunda dels mes caracterisats, tant que forma part de la Junta suprema de Catalunya.

Los carlins, ab las armas a la má no han pogut entrar may a Cervera. Estava reservat als governs de la restauració ficarlos de real ordre a l' arcaldia!

¡Qué caras ha de pagar Espanya aqueixas torpes é infuças complacencias!

De moment lo nou arcalde de Cervera ha deixat cessants a tots los empleats del Ajuntament, entre 'ls quals se n' hi contavan alguns que havian envellit en l' exercici del seu càrrech.

¡Carlí havia de ser!
Entrar a la plassa ¡y fusellament general!

Lo desastre ocorregut al Africa al exercit italiá produí tal excitació en tot lo país que per un moment feu trontollar lo trono del rey Humbert. La nació n' está fins al cap de munt de aqueixas aventuras tan arriscadas que li costan la sanch y la fortuna. La fiera popular s' anava desencadenant pels carrers de las principals ciutats, y per calmarla no hi ha hagut mes remey que sacrificarli al primer ministre Crispi, un renegat de la causa republicana; que per servir a la monarquia ha arrastrat al país fins al cantell del abisme.

La constitució del ministeri Rudini y l' aplassament ja que no l' desistiment complet de la revenja bélica, han calmat algun tant a la opinió sobrescitada.

Fortuna ha sigut per Italia trobar en el Negus de Abisinia un home decent capás de donar lliçons de humanitat y de noblesa a molts reys blanchs que ocupan los tronos d' Europa.

Menelich, després de la gran victoria alcansada sobre l' exercit italiá, ofereix la pau al rey Humbert, en condicions honrosissimas.

Y aixó que l' bárbaro Menelich no deu coneixer los famosos versos del nostre Alarcón que diuen:

La victoria el matador
abrevia; y el que ha sabido
perdonar la hace mayor,
pues mientras vive el vencido
venciendo está el vencedor.

De todas maneras Italia viu subjecta als capritxos de las grans potencias ab las quals está aliada, las que l' aixussan perque continui una guerra que tan cara li costa; puig d' altra manera no podrán considerarla com a nació de primer ordre, y estará privada de alternar ab ellas.

Li succeheix a Italia lo que a certs calayeras, fills de familia d' escassos recursos, que la donan per corte juergas ab els richs, que tenen diners per reventar. Regularment los primers fan sempre un paper ridicul y acaban entrapats fins a la nou del coll y trayent els pulmóns a trossos per la boca.

Lo poble italiá pot donar gracias a la monarquia de aquesta situació tan ayrosa y de aquest porvenir tan brillant!

Una casa vinatera de la Rioja que acostumava a enviar considerables partidas de mam al mercat de Nova York, s' ha negat a servir los pedidos que se li han fet últimament.

Si tot lo comer tan de importació com d' exportació imités aquest exemple es de creure que 'ls fums que als yankees els han pujat al cap, els baixarian a la butxaca, y al sentirse mortificats en la seva entranya més sensible farien mes bona lletra.

Negociants son al fi, y antes que pel costat de l' honra precisa atacarlos pel cantó del negoci. Ja veuran que falaguers aixís que vegin, que l' porch pot tornarse 'ls truja!

En Maluquer y Viladot treballa desafortadament per tornar a sortir diputat pel districte de Solsona, ahont li disputa la jugada un *cunero* patrocinat pel govern.

Es de creure que l' bisbe l' apoyará ab tota l' ánima en justa correspondencia a lo molt que l' Sr. Maluquer va treballar pel restabliment de aquella mitra.

Y si no basta l' bisbe, acudi al Papa de Roma. Y si no n' hi ha prou ab aixó, vesteixis l' hábit de San Gregori l' Magno y a veure si hi ha ningú que s' atraveixi a trepitjarli la qua.

Lo méu estimat company *El Motin* de Madrid está procedint a la formació de una *Lliga contra 'l jesuítisme*.

Y com siga que 'm sembla que LA CAMPANA DE GRACIA ha de figurarhi per dret propi, aixís ho consig-no sense modestia, suplicant al valent colega que no s' descuidi de apuntarme a la llista dels adherits.
¡Y avant resoltament, que tots plegats podrém fer feyna!

Deya aquest dia un telegrama de Madrid:
«En la causa seguida a Sevilla per inversió injustificada de dos milions de rals contra l' cabildo de aque-lla Catedral, s' ha dictat auto de presó contra l' canonge tesorero Reverent Manuel Marrón, lo qual ha sigut molt comentat en la capital de Andalusia.»

Si 'ls canonges imitesin a Jesucrist que anava pel mon sense una malla a la butxaca ¿no es veritat que s' evitarien molts disgustos y s' estalviarian de donar no pochos escándols?

També diumenje, després d' executar la banda municipal lo pas doble de Cádiz, vá haverhi un conato de manifestació patriótica.

Los manifestants, al arribar a la Rambla del Mitj, van trobarse ab la caballeria a sobre. Y darrera de la caballeria van desplegarse 'ls homes del garrot, los quals van treballar sobre las espatllas y l' cap dels transeunts, sense fer distinció de cap mena, fins que van acabar la corda.

En lo Passatge de Bacardí ahont se refugiaren els que fugian del atropello, es ahont vá ser mes espessa la pluja de garrotadas. Un pobre noy quedá allí ab lo cap badat.

Casi será precís enviar un mensatge al senador Sherman, dihentli:

«Dispensi 'ls insults que se li han dirigit injustament: avuy reconeixem que vosté tenia rahó: Espanya es un país bárbaro y salvatge.»

CARTAS DE FORA.—*Gratallops*.—S' están fent los estudis per la carretera. No falta qui s' empenya en atribuir aquest treball a l' influencia de alguna persona de la *crosta de baix*, com si no sapiguessim que s' acostan las eleccions, y que molts volen anar al Congrés per la carretera. Pero també sabem qu' en bona lley la llebra es de qui la treu, per mes que després de morta tothom vol haverla treta. Y per avuy no dibem res mes.

Baga.—Ja ha comensat la campanya *marinesca*: ja 'ls caichs están en moviment y prenen las sevas midas y preparan los medis de costum per veure si poden donar l' acta al senyor Marin, qu' en las passadas eleccions signé votat com a fusionista y avuy se presenta com a conservador. La qüestió es mangonejar, y per ferho a la segura no hi ha com arrimarse ab el que mana, y que per manar tot ho dispensa. ¡Está ben fresch lo districte de Berga!... Si bé que, s' hi ha energia, tal vegada podrém dir que qui está ben fresch es l' ex-federal, ex-fusionista y avuy conservador Sr. Marin, protector y protegit del caicisme.

Riudoms.—En lo teatro del Circo de aquesta vila va representarse *Lo martiri de Santa Eularia*, haventhi hagut un plé may vist.—Pero mes que aquest espectacle que no deixa de ser distret crida l' atenció l' que doná al dia següent l' ensotatnat que fet una fiera s' enfilá al cubell mistich llençant execomunions per tots los poros contra 'ls que havian assistit a la funció.—Creguin que n' hi havia per llogarhi cadiras.

Tallendre.—Tenim un merlot negre molt cantador. Cada diumenje, ja se sab, ens dispara un predicot que 'ns deixa patidifusos. L' un dia las emprén contra las viudas perque no fan resar missas pels seus difunts; l' altre dia contra tots en general perque no comprém la butlla sent aixís que gastém los quartos en contractar una orquesta per la festa major, y no tenim tres rals per una cosa de tanta utilitat com la butlla. Y aixís s' explica l' nostre merlot, del qual pot dirse que si refla bé, mira sempre per la menjadora.

LAS NINFAS DE LA MANIGUA

¡Ara sí que 'ls insurrectes están ben ennavégats!

Segons noticias molt certas que 'ns acaban de arribar, casi no hi ha cap partida que no tragini al detrás una caterva de donas pel seu ns particular.

¡Donas en mitj de guerreros!
¡Donas per aquells barranchs!
¡Donas seguint la campanya!...
¡Calculin lo que serán!

A creure als que las han vistas, no se 'ls pot criticá l' nas perque cap d' ellas ne gasta; la boca ve a sé un calaix, ocupat per una hermosa filera de dobles-blanchs,

en compte de cabellera diu que portan un fregall; la entonació del seu cant fluctua entre l'cok picat y l'fum d'estampa ordinari, y pel que toca al total de la persona, resultan algo paregut a sachos ó pacas de llana negra florida y sense rentar.

¿Traje?... No están per malgastos, una batota de draps, foradada pel darrera y estripada pel davant, una bossa pel tabaco que ellas solen rosegat, un mal mocadó á la clespa, y aquí tenen detallat lo figuri de las ninfas que ab los insurrectes van.

Pero lo pitjó es el geni. Desde que s'han agregat á las cuadrillas mambissas, diu que alló es un daltabaix, una baralla perpétua. En tot se volen ficar, faltan al respecte á en Gómez, y en Maceo está cansat de ferlas callá á patadas ó á cops de látigo al cap.

A cada punt s'esbalotan. —¿Qué hasemo?— diuen cridant. ¿Vamo á entrar ó no en la Habana? Estamos cansadas ya de tanta majaderia... ¡Hay que ir! ¡Hay que pelear! —¡Silencio!— diuen los jefes: Aquí no habla nadie más que los generales. —¡Falso! Cubita libe nos da los mismos delecho á todos, mujeles y hombres. —¡Callar! —¡No queremos!— ¡Deslenguadas! —¡Mentecatos!...

Per final, com que al últim l'home es débil, los jefes van amollant y s'contentan ab clavals'hi quatre palos fraternals; pero ellas, dali que dali, sinó luego al cap de un quart, tornan á moure bronquina y á encendre rivalitats, sembrant per lli tal sisanya, que diu que no hi ha poblat que no haja estat testimoni d'un ó dos sacramentals.

¡Infelissos insurrectes! ¡No us heu ficat en mal ball! Si al principi que corriau solets, vareu rebre tant, ¿qué fareu, portant á sobre uns burinots tan pesats? Siquiera pera agraills'hi lo mal que als mambissos fan, quan las tropas espanyolas agafin una *bastarda* de las d'aquesta quadrilla, res de pensá en fusellar, ni desenvayná l'matxete: se li dona á *dugas mans* una surra... en lloch ben propi, y res més; já rentar plats!

C. GUMÁ.

¡PASTERADA!

o hem fet res.

Tot aixó de Cuba s'ha de comensar de cap y de nou, porque tal com marxa avuy hi perdém quartos.

En Weyler (qui havia de dirho!)... en Weyler, que segons sembla havia d'arreglar aquell tinglado en cinch minuts ó á tot estirar en una semana, fa un mes qu'és allá, y veíu vostés lo que ha fet...

Organisar la campanya d'una manera verdaderament seria, airecar l'esperit públich, reconstruir las vias que ls insurrectes havian destrossat y perseguir sens descans als principals cabecillas de la rebelió. Res més.

¿Podém sostenir allí á un home que en trenta ó trenta cinch dias no més ha fet aixó?

No senyors: á horas d'ara l'insurrecció havia d'estar llesta, en Maceo fusellat, en Gomez penjat d'un fanal á la Habana, la canya plantada altre cop, lo tabaco vert y crescut, y las personalitats de Madrid que cobian d'allá, rebent en cada correu la lletreta acostumada.

¿En Weyler no ho ha fet aixís? Donchs en Weyler no sirva. Cinch semanas son temps més que suficient per arreglar un'isla, encare que s'haja de comensar pels fonaments.

—¡Sí! ¿Y en Martínez Campos, que hi va estar deu mesos? —dirán vostés:—¿qué va fer, total?

—¿Qué va fer? Pues mirin: deixar creixe l'insurrecció, que llavors estava com qui diu en l'infancia; pintarnos la cigonya, dihentnos que la safra s'faría y que ls mambissos no passarian de Puerto-Principe ó á lo mes de las Villas; donar ordres y contraordres que aburrían á la gent; tractar als espanyols ab molta duresa y als insurrectes ab finura y acabar per venir aquí ab lo cap baix y ls cabells á coll y bé, regalantnos per tot consol aquellas paraulas:—¡M'hi equivocat!

Y además ¿qué venen á comparar en Weyler ab en Martínez Campos?

A D. Arseni, fassi lo que fassi, tot li está bé. ¡Per alguna cosa durá aquella perilla en forma de garrofa!...

Ell pot tenir genialitats, ell pot sentir *corazonadas*... vaja, ell pot estarse deu mesos á Cuba sense fer res de profit; pero ¡en Weyler! ¿qui es en Weyler per permetres la llibertat de no acabar l'insurrecció com qui s'empassa una merenga?

Además—baixém la veu, que aixó va ab molta reserva—á n' en Weyler los Estats-Units no l'volen y ls insurrectes tampoch.

Aquella energia, aquella activitat—no *activitat* d'esquirol—aquella perspicacia ab que preven las intencions del enemich, molestan tant á n' en Maceo y en Gomez com als seus simpatizadors de l'Unió-Americana.

Es veritat que ls espanyols, los elements sans de l'isla tenen confiansa ab en Weyler y ab l'altre no n'hi tenian; pero ¡qué diable! los espanyols son gent de casa, y ab los de casa sempre s'hi queda bé. La qüestió es que ls pobres insurrectes no s'disgustin y ls Estats-Units passin la séva.

Aquí lo que s'ha de fer es aixó:

Primer: Treure en Weyler.

Segón: Enviarhi...

¿Qui ls sembla que hi podria enviar?

Ha de ser una persona grata als yankees y als mambissos.

¿Qui ha de ser?

En Moret no es amich d'embarcarse; lo director del *Diluvio* no está per armas; los de la *Renovación* tot ho volen arreglar en vers...

Fet y fet, lo millor es tornar á enviarhi l'mateix Martínez Campos. ¿No ho troban?

—¿Pero qué farà aquest home allá?

—¿Qué volen que fassi! Passarhi deu ó vint mesos més; batar tranquilament, esperant que li portin la paná d'intre d'una closca de coco, aner de Baracoa á Pinar y de Pinar á Baracoa y ¡viva la gresca!...

¡Nada! ¿Quedém aixís? Donchs ja está tot arreglat.

Després anirém á n' en Chueca y li pendré la creu que li hem donat per alló de la marxa del *Cádiz*.

Y per fi ens arribarém á Sant Boy ó al manicomi més gran que s'conegui, y tots plegats preguntarém:

—¿Hi ha puesto per una nació que ha perdut la vergonya y la xaveta?

FANTÁSTICH.

LA RAHÓ... DE LA FORSA

Si n'Sherman hagués estat per la Rambla passejant y hagués anat observant lo que diumenge passat va succehir, la vritat, crech que al veure repartir garrotadas á desdir hauria pensat, ribent: —¿Aquesta es aquella gent que s'queixan del que vaig dir?

Perque, vaja, tenen manya en sapiguer fer bugada, pegant cada garrotada mes grossa que un visca Espanya. La policia s'afanya tant en cumplir que crech qu'ara, vista s'actitut preclara lo Senyor Gobernado deu fels'hi una distinció nombrentlos cabos... de vara.

Vatúa á n'ells! si n'hi havia lo diumenge passejant per la Rambla y vijilant d'agents de la policia, Jo, créguime no sabia al veurem ab la munió d'aquells tipos de mistó d'además serios y fins, si m'havian ficat dins del pati de la presó.

F. TIANA.

os filibusteros de la terra dels Porchs han fet una tirada de paper de *Cuba libre*, á pagar quan guanyin els que s'batén á la manigua.

Van posarse á la venta un lot de valor nominal 50,000 duros, y un bolsista *yankee* va adquirirlos per 50.

De aquest paper que pot servir per tot fins per embolicar cansalada, n' diuen bonos.

Pero atés lo resultat que dona, valdria mes que n'diguessin malos.

Ja ha tornat á surtir de las costas americanas lo vapor *Bermuda* carregat de contrabando de guerra. Aquesta vegada las autoritats *yankees* que en son an-

terior viatge varen detenirlo, l'han deixat marxar tranquilament, á pretext de que porta ls documents espatriats per Méjich.

L'oncle Sam segueix el joch y té esperansas molt grans... Per xó tira llenya al foch: per escalfarse las mans...

¡Oncle Sam, á poch á poch que aixó ho fan sols el bergants!

Si ls senadors de la terra dels tocinos s'atreveixen á pendre l'acort d'enviar á Cuba una comissió investigadora per enterarse de la manera com els espanyols fem la guerra, será precís que ls paguem ab la mateixa moneda.

Y á tal efecte proposo que s'envihi una comissió á Washington, per veure com aquells senadors ¡fan las lleys, y sobre tot per investigar sobre 'l terreno si al ensenyarlos la má saben dir quants dits hi há.

Tothom que ha viatjat pels Estats Units sab de sobras que aquest país es la terra dels dentistas. Los arrenca-caixals y ls constructors de dentaduras son allí ls industrials que s'guanyan millor la vida. Siga per la seva golafreteria, siga per la falta de condicia, la majoria dels *yankees* tenen el queix espallat.

Convé no olvidarho, y aixís cada vegada que l'oncle Sam vulgui ensenyarnos las dents, li podrém dir:

—Vaja, ximple, tanca la boca: ja ho sabem que las portas postissas.

Llegeixo:

«Le Grand Journal se hace eco de los rumores de que Inglaterra y los Estados Unidos realizarán gestiones para llegar á un *modus vivendi* de España en Cuba.»

Aixó sí que no es possible, á lo menos per lo que respecta als *yankees*. Per guisar una llebra lo primer que s'necessita es tenir llebra. Per arribar á un *modus vivendi* lo primer que s'necessita es tenir *modus*.

La campanya de Cuba pot compararse á un desafío entre un home que sab d'esgrima com un mestre y un altre home que no sab fer mes que fugir.

No podrá may dirse que l'primer fassi un paper desairat. Per aixó no compreném que s'ataqui al general Weyler, que fa tot lo que pot per parar los peus al enemich, y que un día ó altre ha de lograrho, si no desmaya en la seva activitat.

Fins ara ls mambissos fugen de las tropas, y no s'barallan mes que contra ls canyaverals y las vegas de tabaco.

Al calarhi foch es cert que ocasionan la ruina del país; pero no ho es menos que s'están tirant la cendra als ulls.

Entre ls presos italiáns á consecuencia de la catástrofe de Adua, s'hi contavan alguns periodistas. Al saberho l'*Negus* vá recomanar á las sevas forsas que ls tractessin ab gran consideració, porque digué: «son escriptors, y la *escriptura es divina*.»

Estava escrit que havia de mirar ab mes bons ulls á la premsa periódica un bárbaro africá, que l'sabi Cánovas.

¡Si haurém de demanar á Menelich que vingui á Europa á civilisarnos!

Lo Sr. Rocaforrt, no content ab cedir lo séu districte de Castellersol al arcalde de Barcelona, l'ha acompanyat allí per ferlo coneixer personalment de tots los cacichs de aquellas tribus.

Un gran elector va dir al Sr. Rocaforrt:

—Ay, ay, D. Ramón, ¡quín diputat mes petit ens porta aquí!

—Bé, no n'féu cas—va respondre en Rocaforrt—vosaltres voteulo que ja creixerá.

Lo Sr. Espanya s'presenta pel districte de Igualada. ¡Vaya una manera de comprometre als electors de aquell districte!

Afortunadament aquest candidat es carlí, y no serán molts els que donguin lo crit de ¡Visca Espanya!

Las maniobras gubernativas del diumenje han vingut á demostrar que la cassera dels patriotas s'efectua, seguint totas las reglas del art.

La banda municipal aixeca la llebra, tocant lo pas doble de la sarsuela *Cádiz*: la guardia civil l'empayta, y ls polissóns ab lo garrot á la má están fent la parada, y li cauhen á sobre fins que ls brassos, de tant cansats, els diuben prou.

Després de l'hassanya, l'amo de la colla dels lletjos, telegrafía á Madrid, tot seguida, dihent:

«La tranquilidad ha quedado restablecida instantáneamente.»

Ja ho crech!... Per ells la paraula *tranquilidad* ve de *tranca*.

A n'en Sagasta ls seus admiradors li van regalat una planxa.

COSAS DE FORA

Las potencias de la triple á la Italia:—Alsa menut, no hi fa res que t' estussin!... Á barallarte ó sino renyirém!

Los electors de Granollers van regalar una planxa á n' en Planas y Casals.

Y per no ser menos, als fusionistas també n' han regalat una á n' en Comas y Masferrer.

Resultat de tot aixó: que may s' havian regalat tantas planxas als polítichs, precisament ara que al país ni la camisa poden planxarli.

Y no li poden planxar porque no n' te.

El Papa ha enviat la benedicció apostólica al Ajuntament de Barcelona.

A qui hauria d' enviarla, mes que als regidors, es á la caixa municipal.

La qual desde que 'ls monárquichs la están cuydant, s' está morint de una tísiss galopant.

¡No está poch enfadat l' ex-héroe de Sagunto! Y la rahó li sobra.

Figúrinse que va nombrar secretari del govern general de Cuba á un subjecte que no tenia condicions legals per serho, y ara li reclaman que reintegri las cantitats que havia percibit indegudament, en concepte de sou.

L' ex-héroe ha anat al ministeri, movent un escándol que hasta 'ls tiuters tremolavan.

Pero D. Arseni (semb'a mentida que incorri en aquestes debilitats després de haver incorregut en la torpesa de haver concedit un empleo á qui no tenia condicions per desempeñar-lo!

Un' altra vegada que vulgui favorir á un amich, en lloch de nombrarlo secretari del govern de Cuba, nómbril *mambís*.

Aquests algunas vegadas cobran, y 'ls diners que s' embutxacan ni 'ls tornan may, ni ningú 's cuida may de reclamarlos.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN LO PENULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Ca-ma-ra-sa.
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—La primera medalla.
- 3.ª LOGOCRIFO NUMÉRICH.—Fidela.

4.ª GEROGLIFICH.—Com mes picas mes repicas.

Han endevinat totas las solucions los ciutadans Francesch N. (Lleyda), Pep Borinot, H. Vilá M., y Sala-brugas; n' han endevinadas 3, E. Aluja y Arealde borrego; 2, P. de Molins de Rey, P. M. T., y Un bólit y 1 no més, Pere Botero del Sortidor y Portuguessinyo.

XARADA

—¿Hont vas tant corrents, Emilia?

—Me 'n vaig á tercera Iglesia.

—Y per xó vus tant mudada?...

—Prima-segona-tercera.

Pepeta prima-invers casa.

—¿Hu-invers casa la Pepeta?

Ab qui?

—Ab el Pau Trenyina.

—Dos dius ara!...

—Y que no es gresca.

—¿Cóm ho sabs?

—Perque tres Tot

de casament, m' ha enviat ella,

per si hi volia assi-tir.

—Bueno, á Deu y diverteixte.

C. DEL A. VILAFRANQUÍ.

ANAGRAMA

Un dia en Tot

fill de 'n Pasqual

en lo Morrot

pescá un total.

PEPITO GUASCH.

TRENCA-CLOSCAS

ANA PADRÓS SECALL

(MODISTA)

Formar ab aquestas llettras lo titol de dugas pessas corals de 'n Clavé.

CARRIQUIRI.

GEROGLIFICH

X
: P
Música
LOS
: P
Escultura

J. HUGUET VILAFRANQUÍ.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Conrat del Mas, Ataconador de Vilafranca, Pepet del Teatro, J. Asensio, Umbert Jayu y Guet, Gonnella poètic, A. Mestre y Rovira, A. Tilop, J. Rebugéu, Ventura P., F. Bausili (a) Negrito, Joseph Sarevito, Angli de la Sagrera, Alfo de Vilafranca, K. M., El Mal Temps, y Cavieritu.—Lo qu' envian aquesta semana no fa per casa.

Ciutadans Pep Rot; M. M. de C., Galán per tot, Colorado, B. Nani, S. Roch, Ataconador de Vilafranca, Joanet Xarrami, Llorens Rafart, J. Roger (a) Faluga, J. Genis Llouch, Pepet Panxeta, Simon Dormis, J. Robert P., A. Suñer Cupons, Camilo I. Delí, Antonet del Vendrell, F. Ribas, Mir (el Comich), Pepet Maco, D. S. (Vilafranca), M. Peydro (a) Perdigon, Un Xinxonet, J. Sarellusac, Dalmau de Roda, Cintet Brun, y F. Carreras P.:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns env an.

Ciudadá J. Staramsa Li haure passat inadvertit que alguns dels endecassilabos de la xarada no tenen l' acentuació que es de rigor. Japet de l' Orga: Rebut l' envio: esta molt bé y gracias.—J. Segnas: Es fluix.—J. Varquer: Hi falta espontaneitat.—J. Sunab: Van bé.—Un desconegut: Adeleix de falta de facilitat.—M. Peydro (a) El Mestre: Li advertim que en los logogrifos no 's pot repetir cap lletra per evitar confusions.—F. Pin Baell: Es fluix.—Gustau P. C.: De las dos utilitzarém l' última.—P. C. y P.: Lo que 'ns envia no es un sonet, ni cosa que li sembli.—S. Borrut Soler: No 'ns acaba de fé 'l pés.—E. Colomé: Procurerém en lo proxím número de l' Esquella donar compte de la producció que 's proposan estrenar.—Quico Pelas: No va; los versos lliures no han de tenir assonancias.—J. R. F. de Vilafranca: Esta bé y ho insertarém.—A. Yecla Compte: Li agraím els elogis; pero ja comprendrà que no 'ns está bé publicarlos J. Enac: No 'ns serveix.—Mayet: Va bé: gracias.—Teneb Zerep: No ho podem utilitzar.—Pepet del Vendrell: Lo mateix li dihem.—H. Juan: Pot enviar lo que vulgui, pel correu, y si ho fa com original de impremta, y ab la carta oberta li sortirà mes barato. Lo de aquesta semana no va.—Ego Sum: Está bé.—F. Tiana: Idem.—F. C. y S.: L' article es massa doctrinal: las dos anécdotas van bé.—L. Llom: Ho tindrem present la semana próxima.—F. Carreras P.: Aprofitarém la Intima: l' altra no 'ns serveix.—Frascuellillo: Va bé.—P. Lliberia: Precísament lo que no pot anar es lo que diu: De lo que 'ns envia s' aprofitara alguna cosa.—S. Bonavia: Va bé.—J. Villa y X.: No s' ha extravist res. Lo qu' envia avuy no va.

—Perque tres Tot

de casament, m' ha enviat ella,

per si hi volia assi-tir.

—Bueno, á Deu y diverteixte.

C. DEL A. VILAFRANQUÍ.

PEPITO GUASCH.

TRENCA-CLOSCAS

ANA PADRÓS SECALL

(MODISTA)

Formar ab aquestas llettras lo titol de dugas pessas corals de 'n Clavé.

CARRIQUIRI.

ANTONI LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20

A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.